



GF-012044

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

March / April - 2019

BAOE2202 : Hindi : Paper-7

(Samany Hindi) (Elective Course-2)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ नरेश मेहता के व्यक्तित्व एवं कृतित्व पर प्रकाश डालिए । १४
अथवा
१ 'शबरी' खंडकाव्य की कथावस्तु अपने शब्दों में लिखिए । १४
२ 'शबरी' खंडकाव्य के आधार पर शबरी का चरित्र-चित्रण कीजिए । १४
अथवा
२ टिप्पणी लिखिए : १४
(१) 'शबरी' खंडकाव्य का उद्देश्य
(२) मतंग ऋषि का चरित्र-चित्रण ।
३ संक्षेप में लिखिए : ७
(अ) पत्र के अंग ।
अथवा
(अ) १९, सर्वोदय सोसायटी, बडौदा से नीरव आदर्श माध्यमिक स्कूल, राजकोट में रिक्त शिक्षक के पद की नौकरी के लिए आवेदन पत्र भेजता है - इस पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए ।
(ब) निम्नलिखित गद्यखंड का संक्षेप कीजिए । ७
आजादी के सत्तर साल बाद भी हमारी शिक्षा निति या शिक्षा के ढंग में कोई परिवर्तन नहीं हुआ । पढ़ाई-लिखाई का एकमात्र उद्देश्य यही रहा कि विद्यालयों से जब बाहर निकलों तो नौकरी के लिए इस दफ्तर से उस दफ्तर तक भटकते रहो । शिक्षा का उद्देश्य मनुष्य को मानव बनाने का है तथा स्वावलंबन दो रास्ते पर चलाने का है । जिस शिक्षा द्वारा मनुष्य आत्मनिर्भर नहीं हो पाता है, वह उसके लिए उसके कोई काम की नहीं रह जाती है । हमारी आज की शिक्षा प्रणाली से रोटी का सवाल हल नहीं हो पाता बल्कि शिक्षित युवक अपने को सामाजिक जीवन से पृथक् पाता है । अतएव यह जरूरी हो गया है कि देश और काल के अनुसार शिक्षा के क्षेत्र में आमूल क्रान्तिकारी परिवर्तन होना चाहिए ।

- ૪ (અ) વિચાર વિસ્તાર કીજિણ : ૭
અધજલ ગગરી છલકત જાય ।
અથવા
અબ પછતાઈ હોત ક્યા જબ ચિઢિયા ડુગ ગઈ ખેત ।
- (બ) નિમ્નલિખિત પરિચ્છેદ કા હિન્દી મેં અનુવાદ કીજિણ : ૭
આધુનિક શાસન પદ્ધતિઓમાં લોકશાહીથી ચઢિયાતી અન્ય કોઈ પદ્ધતિ નથી. કારણ કે તેમાં પ્રજાને એ અધિકાર મળે છે કે તે પોતાના પ્રતિનિધિઓને ચૂંટીને વિભાનસભામાં અને સંસદમાં મોકલે છે. આવી સીધી ચૂંટણીઓમાં એવીજ વ્યક્તિને ચૂંટી કાઢવામાં આવે છે. જેનું જાહેર જીવન સારું હોય અને જે પ્રજાની સેવા કરતો હોય. આ પ્રણાલીમાં જનતાને એ હક મળે છે કે જો કોઈ પક્ષ અથવા કોઈ વ્યક્તિના કાર્યોથી અસંતોષ હોય તો બીજવાર એ પક્ષ અથવા વ્યક્તિને પોતાનો મત ન આપે.
- ૫ (અ) સહી વિકલ્પ ડુનકર રિક્ત સ્થાન કી પૂર્તિ કીજિણ : ૭
- (૧) નરેશ મેહતા રચિત ‘પ્રવાદ-પર્વ’ રચના હૈ ।
(ઉપન્યાસ, નાટક, પ્રબંધ)
- (૨) ‘શબરી’ ઁંડકાવ્ય કે ચતુર્થ સર્ગ કા નામ હૈ ।
(પરીક્ષા, તપસ્યા, ઢર્શન)
- (૩) મતંગ ઃષિ ને શબરી કો કી શિક્ષા ઢી ।
(વેદાભ્યાસ, યોગ તથા ઢર્શન, ઉપનિષદ)
- (૪) “પાપ કર્મ હી લિખા હુઆ હૈ ક્યા મેરે જીવન મેં ?” પંક્તિ
..... કી હૈ ।
(મતંગ ઃષિ, શબરી, આશ્રમવાસી)
- (૫) શબરી કી કથા યુગ કી હૈ ।
(ઢ્વાપર, ત્રેતા, કલિ)
- (૬) ‘શબરી’ ઁંડકાવ્ય સર્ગો મેં વિભાજિત હૈ ।
(ત્રીન, પાંચ સાત)
- (૭) શબરી કી ભક્ત થી ।
(રામ, કૃષ્ણ, શિવ)
- (બ) નિમ્નાંકિત કે સહી (✓) ગલત (×) ઢર્શાઈણ : ૭
- (૧) ‘ઢૂબતે મસ્તૂલ’ નરેશ મેહતા રચિત ઉપન્યાસ હૈ ।
- (૨) ‘શબરી’ અપના ઘર છોઢકર હરઢ્વાર ચલી જાતી હૈ ।
- (૩) શબરી આશ્રમ કી તુલસી બન ડુકી થી ।
- (૪) ‘શબરી તો જગજ્જનની હૈ’ પંક્તિ રામ બોલતે હૈ ।
- (૫) શબર જાતિ વિંધ્યાચલ કે જંગલ મેં રહા કરતી થી ।
- (૬) શબરી કા મૂલ નામ શ્રવણા થા ।
- (૭) ‘શબરી’ ઁંડકાવ્ય મેં કવિને વર્ણ વ્યવસ્થા કે પ્રશ્ન કો ઉભારા હૈ ।